

Název: Zápis - Humanismus a renesance

Autor: Horáková Ladislava

Předmět: Dějepis

Třída: 7. ročník

Časová dotace: 45 min.

Ověření: 15.5.2012 v 7.A

Metodické poznámky: zápis je doplňujícím materiálem k prezentaci dané učební látky –
k zopakování a zápisu

Humanismus a renesance – zápis

Vznik v Itálii ve 14. Století, do Evropy se šíří během 15. Století

Vzorem je antická kultura a vzdělanost, především římská

Zvyšuje se zájem o pozemský svět a podporuje se poznávání přírody a rozvoj vědy

Humanismus = myšlenkový směr, který klade důraz na lidský rozum, vlastní úsudek a středem

veškeré pozornosti je člověk

Renesance = umělecký směr a způsob života, znamená „znovuzrození“ - především antiky, vyvíjí

se spolu s humanismem

Znaky renesanční architektury

- Stavby stavěné do šířky, pohodlí převažuje nad bezpečností, staví se zámky s rozlehlými upravovanými zahradami
- Ploché stropy, zdobené ornamenty
- Sgrafito – renesanční technika zdobení omítky (vyškrabávání obrazců do omítky dvou barev), psaníčka, ornamenty i výjevy z antických bájí
- Římsy, sloupy, arkády
- **Významné památky:** florentská katedrála Santa Maria del Fiore ve Florencii

letohrádek Hvězda a letohrádek královny Anny v Praze

zámek v Opočně, Losinách, Litomyšli, Telči

domy na náměstí ve Slavonicích, Novém Městě nad Metují

Výtvarné umění

- Realistické zobrazování
- Použití perspektivy
- Antické vzory
- Náměty – krajina, portréty a antická mytologie
- Sochy ukazují krásu lidského těla
- **Významná díla:** Michelangelo Buonarotti -socha Davida
Leonardo da Vinci – obraz Mona Lisa

Vzdělanost

- Touha po poznání (cílem je všeobecně vzdělaný moudrý člověk)
- Znalost jazyků, zájem o národní jazyky
- Studium přírody a rozvoj vědy, především fyziky, chemie, botaniky, anatomie, astronomie, zeměpisu
- **Vědci:** Jan Jesenius (první veřejná pitva člověka), Giordano Bruno a Galileo Galilei(kulatost Země), Johannes Kepler, Mikoláš koperník(Sluneční soustava)

Literatura

- Užití vynálezu knihtisku, vznik vydavatelství (Melantrich)
- Námětem literárních děl se stal obyčejný lidský každodenní život
- Překlady bible do národních jazyků (Bible kralická – překlad do češtiny, základ pro spisovnou češtinu)

- **Spisovatelé:** Giovanni Boccaccio (Dekameron)
William Shakespeare (Romeo a Julie, Hamlet, ...)
Václav Hájek z Libočan (Kronika česká)
Daniel Adam z Veleslavína
Viktorín Kornel ze Všehrd
Tadeáš Hájek z Hájku

Hudba

- Vícehlasé skladby, mše, hudba světská i duchovní
- Instrumentální skladby – nové skladby pouze pro nástroje
- Zakládání dvorských kapel
- Nejoblíbenější nástroj – loutna
- **Skladatelé:** Adam Michna z Otradovic (píseň Chtíc aby spal)
Kryštof Harant z Polžic a Bezdržic